

Predmet: Mitrović Radoslav i drugi – slučaj Suva Reka/Suharekë

Broj predmeta: K.V. br. 2/2006

Glavni pretres: 7, 8. i 9.11.2006.

Izveštaj: Nataša Kandić i advokat Dragoljub Todorović, punomoćnici žrtava

Saslušanje svedoka Velibora Veljkovića

Suđenje prati grupa posmatrača sa Kosova, u kojoj su četiri člana porodica žrtava, dvojica novinara i istraživač FHP - Kosovo, posmatrač OEBS-a, 80 studenata III godine Pravnog fakulteta u Beogradu i oko 20 članova porodica optuženih.

Svedok Veljković je bio zaposlen kao policajac u stanici policije u Suvoj Reci/Suharekë od 23. 08. 1994. i radio je sve do povlačenja srpske policije sa Kosova, u junu 1999. Od 1997. je radio kao evidentičar podataka na kompjuteru. Sve vreme je nosio uniformu. Radno mesto mu je bilo u pomoćnoj zgradi, u dvorištu stanice policije. Radno mesto mu je bilo na spratu, a u prizemlju je stanovao.

Kada opisuje događaj od 26. 03.1999. svedok kaže da je on počeo između 12.00 i 13.00 časova i da je trajao tri, četiri sata. Komandir stanice policije Radojko Repanović formirao je grupu policajaca i poslao ih da ubijaju Albance: "...moj tada pretpostavljeni starešina Radojko Repanović, ne mogu da se setim kako mi je rekao, ali znam da je hteo da me pošalje sa jednom grupom ljudi... i on mene tera jednostavno da se ja pridružim toj grupi ljudi koja, vidim, negde je krenula... oni su jednostavno negde hteli da krenu, međutim, ja po onome kako je bilo, odmah sam ukapirao da se radi, da negde žele da krenu u ubijanje". Policajci koje je odredio komandir Repanović nosili su maskirne prsluke, imali su automatske puške koje su držali u rukama i okvire sa municijom. Svedok nije hteo da krene sa grupom zbog toga što je ocenio da se radi o čistom krivičnom delu i o najopasnijem prekoračenju ovlašćenja koje ima policija. U toj grupi koja je krenula u ubijanje bili su policajci Tanović, Čukarić, Miroslav Petković i još neki čijih imena ne može da se seti.

Ubijanje je počelo ubistvom pritvorenika Abdullaha Elshani, koji je bio pritvoren u sobi za privođenje u policijskoj stanici. Ključ od te prostorije bio je u Dežurnoj službi. Svedok se nalazio u Dežurnoj službi kada je neko od kolega uzeo ključ i svedok je odmah iza toga čuo pucanj u dvorištu, Pogledao je kroz prozor i video je da pritvorenik leži na travi. Izišao je napolje i video da je pritvorenik mrtav, da mu je pucano u glavu ili grudi. Pet minuta nakon tog ubistva grupa za ubijanje je krenula prema Reštanskom putu u pravcu sela Studenčane/Studenqan. Nepunih pet minuta pošto su krenuli svedok je čuo pucnjavu iz pravca Reštanskog puta, i to iz pravca jedne od albanskih kuća na Reštanskom putu, koja je udaljena stotinak metara od policijske stanice. Odmah nakon te pucnjave svedok je video ljude koji beže ulicom Reštanski put prema autobuskoj stanici. Video je policajce iz grupe za ubijanje kako pucaju u pravcu ljudi koji beže, i to nasumice, pa su neki od tih koji su bežali pali mrtvi, a neki nisu pogođeni. Albanske civile koji su bežali niko nije usmeravao, sami su bežali prema autobuskoj stanici i zanatskom centru. U trenutku kada je video ubijanje ljudi koji su bežali svedok je primetio jedan teretni kamion sa spuštenom ciradom, koji je došao iz pravca Prizrena. Kamion je stao na raskrsnicu Reštanskog puta i ulice Cara Dušana, glavne ulice u Suvoj Reci/Suharekë. Tada mu je komandir Repanović rekao kako mora da se ide u utovar leševa. Svedok se ne seća da li mu je komandir to rekao u policijskoj stanici ili ispred zgrade. Odredio je da s njim pođu Sreten Janković i Ivica Novković.

Tu grupu svedok naziva grupom za utovar. Novković i Janković su pripadnici rezervnog sastava policije. Sa njima je svedok krenuo u utovar leševa i dok je utovarivao leševe čuo je pucnje iz pravca zgrade *Metohija vino*, koja se nalazi u neposrednoj blizini policijske stanice i Zanatskog centra. Ispred kuće koja je bila s desne strane kuće u kojoj je bilo sedište misije OEBS-a utovarili su četiri, pet leševa. Video je da je ta kuća gorela dok je grupa skupljala leševe, ali svedok ne zna da li je izgorela cela ili samo sprat. Svi ubijeni su bili u civilnoj odeći.

„Ljudi [Albanci koji beže] idu ispred, ovi ljudi koji su pucali u njih [grupa za ubijanje] idu iza njih, i posle minut, dva, mi [grupa za utovar] krećemo sa kamionom na utovar leševa koji su bili ovde, ispred kuće.“ Sve vreme dok se kreće iza kamiona Reštanskim putem, nakon utovara leševa, svedok čuje pucnjeve iz pravca *Metohija vina*, a potom iz zanatskog centra. Radilo se o pucanju kratkim rafalima iz automatskih pušaka. Pored toga čuo je iz pravca zanatskog centra jednu detonaciju, pa je pretpostavio da je bačena neka bomba. Kada su, idući iza kamiona, došli do policijske stanice, svedok je čuo od nekih kolega da ima još leševa da se utovare, pa je krenuo prema benzinskoj pumpi i odatle je video da u zanatskom centru, u jednoj piceriji, na kojoj su bila razvaljena vrata, ima dosta leševa. Procenjuje da je bilo između 30 i 40 leševa. Svedok je ušao u piceriju i sa Sretenom Jankovićem je iznosio leševe i utovarivali su ih u kamion. Svedok je u zanatskom centru, ispred picerije, video radnike komunalnog preduzeća u radnim odelima, zatim pripadnike Civilne zaštite, TO i nekoliko mladića romske nacionalnosti, od 17, 18 godina, koji su takođe iznosili leševe iz picerije i utovarivali ih u kamion. Tu ispred picerije bili su policajci Tanović, Miki Petković, Slađan Čukarić, dr Boban Vuksanović, komandant grada. Svi su imali puške u rukama.

Svedok je u piceriji video da je jedna žena živa. Stajala je pored šanka i obratila mu se na albanskom, ali on nije razumeo. Svedok je izišao napolje i rekao da je jedna žena živa. Potom je neko od policajaca, a on ne zna ko, ušao u piceriju i svedok je čuo pucanj. Kada je ponovo ušao video je jednog čoveka koji mu je rekao da su mu ubili celu porodicu i molio da njega ostave u životu. I to je rekao napolju, kad je izašao iz picerije, pa je ponovo neko ušao i ubio i tog preživelog čoveka.

Među žrtvama je bilo najviše žena i dece; radilo se o deci od 10 do 12 godina. Video je jednu trudnu ženu, kao i staricu od 100 godina.

U jednom trenutku svedoku je bilo muka od leševa, pa je napustio Zanatski centar i otišao u policijsku stanicu. Ne seća se da li je tamo video komandira Repanovića. Odmah po povratku u stanicu od nekih kolega je čuo da je stigla naredba da se prestane s ubijanjem Albanaca i da se ide od kuće do kuće i obaveste Albanci da u roku od pola sata napuste Suvu Reku/Suhareku i idu za Albaniju. Nije prošlo ni pola sata od kada je čuo tu naredbu, a iz policijske stanice je već video kolone Albanaca u automobilima, traktorima i kombijima kako idu prema prema Prizrenu, odnosno prema Albaniji.

Suočavanje svedoka i optuženog Repanovića

Prilikom suočavanja svedoka Veljkovića sa optuženim Radojkom Repanovićem svako od njih je ostao pri svom iskazu i to svedok pri tome da je komandir formirao grupu za ubijanje i grupu za sakupljanje leševa u kojoj je bio svedok. Optuženi Repanović je ostao pri svom iskazu da nije naredio ubijanje Albanaca niti je formirao grupe za ubijanje i sakupljanje leševa. U vezi sa ubistvom pritvorenika Elshani, optuženi Repanović je tvrdio da on u to vreme nije bio u policijskoj stanici dok je svedok tvrdio da je bio prisutan i da je odmah znao za ubistvo pritvorenika.

Komentar:

U svom iskazu na glavnom pretresu svedok u izvesnom smislu odstupa od izjave pred istražnim sudijom. Svedok je pred istražnim sudijom naveo da su se u grupi za ubijanje, koju je odredio komandir Radojko Repanović, pored pokojnog Tanovića, optuženih Slađana Čukarića i Mirsolava Petkovića, nalazili i *Miško Debejac* (optuženi Milorad Nišavić) i optuženi Ramiz Papić, ali na glavnom pretresu svedok se ne seća da su optuženi Nišavić i Papić učestvovali u grupi za ubijanje. Svedokovo nesećanje je svakako posledica činjenice da svedok nema nikakvu zaštitu, da je zaposlen u stanici policije u Medveđi, koja se nalazi na granici sa Kosovom, a sam je pred sudom rekao da je uplašen i razočaran i ako se zarati na jugu Srbije da će prvi ispaljeni metak biti u njegovu glavu.

Svedok je tokom saslušanja od svih učesnika u postupku pitan da navede tačne reči kojima je komandir Repanović odredio grupu za ubijanje i poslao je u akciju ubijanja. Svedok je na sva ta pitanja odgovorio kategorički, vrlo jasno i precizno, da je komandir formirao grupu za ubijanje, da ju je poslao u akciju ubijanja, ali da ne može da se seti kojim rečima je izdao naredbu za ubijanje. Za svedoka Veljkovića nijednog trenutka nije sporno da je komandir formirao grupu za ubijanje i poslao je u akciju ubijanja.

Fond za humanitarno pravo